

Дослідницька пропозиція – це науковий текст обсягом до 5 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв’язання поставлених задач тощо.

При формулюванні теми майбутнього дисертаційного дослідження висхідним має бути предметне поле спеціальності: політика, теорія політики, роль і функції політики в житті суспільства, функції політичної системи та влади, функції і характер держави, сутність, форми та методи діяльності суб’єктів політики, закономірності і випадковості розвитку політичного процесу, проблеми глобальної політики, зокрема, міжнародних відносин тощо.

В тексті дослідницької пропозиції та під час її презентації має бути враховане наступне:

- політологічне та соціально-практичне обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження;
- стан розробки тематики дисертаційного дослідження у вітчизняній та зарубіжній політологічній науці;
- знання та використання в презентації дослідницьких пропозицій політологічних першоджерел, різних теоретичних та наукових підходів, парадигм політичної науки для аналізу актуальних проблем політики та влади;
- формулювання завдань дисертаційного дослідження;
- використання в презентації дослідницьких пропозицій знання фактографічного матеріалу політичної історії та сучасного політичного процесу, політичної антропології, політичної культури, політичної філософії, порівняльної політології, геополітики, політичного аналізу та політичного прогнозування;
- творчий характер аналізу й узагальнення різних теоретико-методологічних підходів, фактичних даних на основі сучасних методів і наукових досягнень в презентації дослідницьких пропозицій;
- навички лаконічного, чіткого, логічного, послідовного та грамотного викладу матеріалу, формулювання власних висновків в тексті дослідницьких пропозицій та їх презентації;
- уміння вести полеміку з теоретичних і практичних питань сучасної політології, міжнародної та вітчизняної політичної практики, уміння проілюструвати теоретичні положення відповідними прикладами в презентації дослідницьких пропозицій.

Структура оцінки

**дослідницьких пропозицій за тематикою наукового дослідження
для здобуття ступеня доктора філософії з політології за третім (освітньо-науковим)
рівнем вищої освіти за спеціальністю С2 ПОЛІТОЛОГІЯ**

1. Обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження та стан розробки тематики дисертаційного дослідження у вітчизняній та зарубіжній науці.
2. Завдання дисертаційного дослідження.
3. Шляхи розв’язання поставлених завдань та перспективи подальшого розвитку тематики дисертаційного дослідження.

Дослідницька пропозиція складається з трьох структурних блоків, які охоплюють теоретичний матеріал з тематики політологічного дослідження. Кожен блок оцінюється за

наступною системою балів:

200-160 балів	вступник продемонстрував глибоке знання змісту дослідницької пропозиції, вільне оперування під час презентації дослідницької пропозиції політологічними категоріями, провів глибокий аналіз політологічного та соціально-практичного обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження; вичерпно представив стан розробки тематики дисертаційного дослідження у вітчизняній та зарубіжній політичній науці; продемонстрував ґрунтовні знання та використання в презентації дослідницьких пропозицій політологічних першоджерел, різних теоретичних та наукових підходів, політологічних шкіл для аналізу актуальних проблем політології; чітко сформулював завдань дисертаційного дослідження; продемонстрував творчий характер аналізу й узагальнення різних політологічних підходів, фактичних даних на основі сучасних методів і наукових досягнень в презентації дослідницьких пропозицій; продемонстрував навички лаконічного, чіткого, логічного, послідовного та грамотного викладу матеріалу, формулювання власних висновків і в тексті дослідницьких пропозицій і в ході їх презентації; чітко окреслено шляхи розв'язання поставлених завдань та перспективи подальшого розвитку тематики дослідження; продемонстрував уміння вести полеміку з теоретичних і практичних питань політології, історії політичної думки, уміння проілюструвати теоретичні положення відповідними прикладами в презентації дослідницьких пропозицій.
159-120 балів	вступник в цілому продемонстрував знання змісту дослідницької пропозиції, достатнє оперування під час презентації дослідницької пропозиції політологічними категоріями, провів аналіз політологічного та соціально-практичного обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження; достатньо представив стан розробки тематики дисертаційного дослідження у вітчизняній та зарубіжній політичній науці; продемонстрував достатні знання та використання в презентації дослідницьких пропозицій політологічних першоджерел, різних теоретичних та наукових підходів, політологічних шкіл для аналізу актуальних проблем політології; сформулював завдання дисертаційного дослідження; продемонстрував певні навички аналізу й узагальнення різних політологічних підходів, фактичних даних на основі сучасних методів і наукових досягнень в презентації дослідницьких пропозицій; продемонстрував певні навички лаконічного, чіткого, логічного, послідовного та грамотного викладу матеріалу, формулювання власних висновків і в тексті дослідницьких пропозицій, і в ході їх презентації, проте допущені певні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки не завжди обґрунтовані; в основному окреслено шляхи розв'язання поставлених завдань та перспективи подальшого розвитку тематики дисертаційного дослідження; продемонстрував певні навички вести полеміку з теоретичних і практичних питань політології, історії політики, уміння проілюструвати теоретичні положення відповідними прикладами в презентації дослідницьких пропозицій.

119-80 балів	вступник в цілому продемонстрував певне знання змісту дослідницької пропозиції, достатнє оперування під час презентації дослідницької пропозиції політологічними категоріями, провів певний аналіз політологічного та соціально-практичного обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження, який є фрагментарними та не завжди точним; посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу майже відсутні; здійснено поверхневий аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики дисертаційного дослідження; текст та презентація дослідницької пропозиції є недостатньо послідовними, допущені певні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні.
79-40 балів	вступник продемонстрував певні роздуми в дослідницькій пропозиції, відсутність глибоких знань основних політологічних категорій; презентація містить певні уявлення з історії політики, основних положень політологічних першоджерел та рекомендованої літератури; посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу практично відсутні; відсутній аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики дисертаційного дослідження; презентація є фрагментарною, допущені значні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні; текст дослідницької пропозиції написано з помилками.
39-1 балів	не всі належні структурні блоки присутні в тексті дослідницької пропозиції; в презентації дослідницької пропозиції вступник продемонстрував відсутність знань основних політологічних категорій; текст дослідницької пропозиції і її презентація містить лише певні уявлення з історії політики, основних положень політологічних першоджерел та рекомендованої літератури; посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу відсутні; відсутній аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики дисертаційного дослідження; презентація дослідницької пропозиції є фрагментарною, відсутні логіка викладу матеріалу та власні висновки; текст дослідницької пропозиції написано з багатьма помилками.

При визначенні оцінки за презентацію дослідницької пропозиції за тематикою майбутнього наукового дослідження підсумовується загальна кількість балів, отриманих вступником за кожен із трьох структурних блоків дослідницької пропозиції, яка ділиться на число три. Таким чином визначається середній бал за презентацію дослідницької пропозиції за шкалою від 100 до 200 балів (із заокругленням до цілого числа). Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість балів із презентації дослідницької пропозиції складає не менше 100 балів.

Вступне випробування відбудеться в очній або дистанційній формі.

**Голова предметної комісії,
доктор політичних наук, професор**

Олександр ФІСУН

Затверджено на засіданні приймальної комісії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, протокол засідання № 5 від 05.05. 2026 р.

Відповідальний секретар приймальної комісії

Ганна ЗУБЕНКО